

Revista de Științe Juridice

Centrul de Cercetări Juridice Fundamentale

REFERENDUMUL

ȘI DEMOCRAȚIA

Vol. 20, nr. 1/2011

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.665**
email: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15; 0733.673.555**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
email: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

**COMENZI ONLINE,
CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%**

ISSN: 1454-3699

**Principiile de publicare sunt postate pe site-ul revistei:
<http://drept.ucv.ro/RSJ>**

**Materialele pot fi trimise în vederea publicării pe adresa:
rsj@universuljuridic.ro**

REVISTA DE ȘTIINȚE JURIDICE

Redactor-șef:

SEVASTIAN CERCEL – Universitatea din Craiova

Editor executiv:

LUCIAN BERND SĂULEANU – Universitatea din Craiova

Secretar de redacție:

lect. univ. dr. MATEI DIACONU – Universitatea din Craiova

■ COLEGIUL ȘTIINȚIFIC

- Prof. dr. **Pirangelo Catalano** – Universitatea „La Sapienza” din Roma
Prof. dr. **Patrick Charlot** – Universitatea Bourgogne din Dijon, Franța, Director al Școlii Doctorale și al Centrului de Studii Cercetări Juridice și Politice
Prof. dr. **Xu Guodong** – Universitatea din Xiamen, China
Prof. univ. dr. **Yan Laidie** – Universitatea Bourgogne din Dijon, Franța
Prof. univ. dr. **Mihael Martinek** – Universitatea Saarland din Saarbrücken, Germania
Prof. dr. **Nicolas Queloz** – Universitatea din Fribourg, Elveția, fost Decan al Facultății de Drept, Președinte al Asociației Criminologilor de Limbă Franceză

* * *

- Conf. univ. dr. **Flavius Baias** – Universitatea din București, Decan al Facultății de Drept
Prof. univ. dr. **Gabriel Boroș** – Universitatea „Nicolae Titulescu” din București
Prof. univ. dr. **Eugen Chelaru** – Universitatea din Pitești, Decan al Facultății de Științe Juridice și Administrative
Prof. univ. dr. **Ion Dogaru** – Universitatea din Craiova, membru corespondent al Academiei Române
Prof. univ. dr. **Ioan Leș** – Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Decan al Facultății de Drept
Prof. univ. dr. **Radu I. Motica** – Universitatea de Vest din Timișoara, Decan al Facultății de Drept și Științe Administrative
Prof. univ. dr. **Nicolae Popa** – fost Președinte al Curții Constituționale a României, fost Președinte al Înaltei Curți de Casăție și Justiție
Prof. univ. dr. **Tudorel Toader** – Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Decan al Facultății de Drept
Prof. univ. dr. **Paul Vasilescu** – Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Decan al Facultății de Drept
-

■ COLEGIUL DE REDACȚIE:

- Conf. univ. dr. **Lucian Bercea** –
Universitatea de Vest din Timișoara –
Drept comercial, Drept bancar
- Prof. univ. dr. **Edmond Gabriel Olteanu** –
Universitatea din Craiova –
Dreptul proprietății intelectuale
- Prof. univ. dr. **Adi Oroveanu Hanțiu** –
Universitatea din Craiova –
Drept procesual penal
- Asist. univ. **Mihai David** –
Universitatea „Babeș-Bolyai”
din Cluj-Napoca – Drept civil
- Conf. univ. dr. **Daniel Ghiță** –
Universitatea din Craiova – Drept
procesual civil, Statute profesionale
- Lect. univ. dr. **Sebastian Spinei** –
Universitatea „Lucian Blaga”
din Sibiu
- Conf. univ. dr. **Daiana Maura Vesmaș** –
Universitatea „Lucian Blaga”
din Sibiu
- Lect. univ. dr. **Dan Constantin Tudurache** –
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”
din Iași

Editura UNIVERSUL JURIDIC

CUPRINS

Referendumul contra democrației? – Despre tensiunile dintr-un cuplu ce părea inseparabil Prof. univ. dr. Dan Claudiu Dănișor	11
Evoluția referendumului în filozofia politică a lui Jean-Jacques Rousseau Drd. Roxana Gabriela Albăstroiu	17
Construcția întrebării referendumului național și comunicarea politică Drd. Bogdan-Constantin Andrei	33
Referendumul utilizat ca instrument de politică penală Drd. Mădălina-Cristina Putinei	61
Referendumul național – controlat de iure, necontrolabil de facto Drd. Alexandra Mirela Popescu	91
Răspundere și responsabilitate în cazul referendumului Drd. Mariana Daniela Sperilă (Crăciunescu)	104
Rezultatele referendumului din 2009 – fundament al unei viitoare revizuirii a Constituției? Drd. Ramona Dumitru	119
Tendințele reinterpretării articolului 90 din Constituția României, referitor la referendumul privind probleme de interes național Drd. Anca Costina Gherghe	131
Propuneri de lege privind conținutul articolului 90 din Constituția României Drd. Oana Maria Grigorie	145
Problemele fiscale și referendumul Drd. Adriana-Florina Bălășoiu	156
Revocarea din funcție a Președintelui României prin referendum Drd. Ana-Maria Moraru	163

Influența mass-media asupra campaniei pentru referendum Drd. Georgiana Camelia Ianoș	174
Analiza discuțiilor parlamentare cu privire la referendumul național consultativ desfășurat în data de 22 noiembrie 2009 Drd. Laura Riteș	182
Referendumul local – piesă de recuzită sau modalitate de modernizare a administrației publice? Studiu comparativ: România și Franța Drd. Marina Irina Lazăr	190
Discreditarea reprezentării Drd. Irina-Alina Pescaru	213

CONTENTS

Referendum against democracy? On the tense relationship of a couple which seemd inseparable Prof. univ. dr. Dan Claudiu Dănișor	11
The evolution of the referendum in the political philosophy of Jean-Jacques Rousseau Drd. Roxana Gabriela Albăstroiu	17
The structure of the national referendum question and the political communication Drd. Bogdan-Constantin Andrei	33
The referendum as an instrument of criminal policy Drd. Mădălina-Cristina Putinei	61
The national referendum - controlled de jure, uncontrollable de facto Drd. Alexandra Mirela Popescu	91
Responsibility and liability in the case of a referendum Drd. Mariana Daniela Sperilă (Crăciunescu)	104
The results of the 2009 referendum – the basis for a future revision of the Constitution? Drd. Ramona Dumitru	119
Absolutization of the right of the Head of State with regard to the referendum on issues of national interest Drd. Anca Costina Gherghe	131
Law proposals concerning the content of article 90 in the Romanian Constitution Drd. Oana Maria Grigorie	145
Tax issues and the referendum Drd. Adriana-Florina Bălășoiu	156

The revocation of the President of Romania by a referendum Drd. Ana-Maria Moraru	163
Media influence on the referendum campaign in Romania Drd. Georgiana Camelia Ianoş	174
The analysis of the parliamentary debates regarding the national consultative referendum held on 22 November 2009 Drd. Laura Riteş	182
The local referendum – part of stage props or a way to modernize public administration? A comparative study: Romania and France Drd. Marina Irina Lazăr	190
Discrediting representation Drd. Irina-Alina Pescaru	213

RSJ 2011, un nou proiect

Încurajată de parteneriatul început în anul 2010 cu Editura Universul Juridic, Revista de Științe Juridice propune un nou proiect: fiecare număr al revistei va fi dedicat unui singur subiect, reunind studii, articole, comentarii de jurisprudență centrate pe o singură temă.

De ce un asemenea proiect? Am considerat, mai întâi, că în spectrul publicațiilor de specialitate, o revistă dedicată unui singur subiect, anunțat din timp, s-ar înscrie în încercarea de a înlătura o lacună. Proiectul unei reviste cu subiect unic, la care sunt invitați să colaboreze specialiști din întreaga țară – cadre didactice, cercetători, judecători, procurori, avocați, teoreticieni și practicieni ai dreptului –, oferă posibilitatea concentrării cercetării juridice asupra problemelor în discuție la un moment dat. Uneori efectul unor materiale doctrinare de excepție este estompat tocmai de lipsa formatului revistelor, care nu se centrează pe o singură direcție. Eforturile cercetătorilor pot trece neobservate în vâltoarea unor discuții mai mult sau mai puțin productive. Pe de altă parte, în condițiile în care piața revistelor generaliste sau dedicate unor ramuri de drept riscă să devină saturată, efortul financiar al editurilor devine iluzoriu, iar susținerea unui număr mare de reviste generaliste ajunge rapid o misiune imposibilă.

Revista de Științe Juridice este în prezent o publicație a Centrului de Cercetări Juridice Fundamentale, a cărui activitate științifică se desfășoară sub egida Academiei Române. În arhiva electronică a Consiliului Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, reorganizat din martie 2011 în Consiliul Național al Cercetării Științifice (www.cncsis.ro; www.cncs-uefiscdi.ro), revista este menționată începând cu anul 2005. Într-o primă perioadă, 2005-2007, revista a fost clasificată în „categoria C”, iar din anul 2008 este clasificată în „categoria B”. Din acest an revista este indexată în două baze de date internaționale de prestigiu: COPERNICUS și EBSCO (<http://journals.indexcopernicus.com/karta.php?action=masterlist&id=6464>). În curând revista va avea o nouă pagină web, cu acces la rezumatele articolelor publicate și la alte informații de interes, pentru a beneficia de o vizibilitate pe măsură.

Dincolo de datele statistice care punctează o anumită dimensiune a evoluției revistei, ceea ce ne preocupă este calitatea și impactul materialelor publicate în paginile acesteia. Revista își propune să publice materiale de înalt nivel științific și să asigure cadrul general pentru analiza complexă și riguroasă a unor instituții juridice, pentru a spori vizibilitatea soluțiilor, argumentelor și ideilor promovate de autori, dar și interesul față de temele anunțate.

În discursul de recepție rostit la 3 iunie 1922 la Academia Română, Andrei Rădulescu susținea că „este o datorie să avem legi izvorâte din nevoile și sufletul

neamului românesc, să avem doctrina și jurisprudența noastră, să avem cultura, care să poarte, în toate manifestările ei, pecetea românismului” și își exprima convingerea „că putem avea o cultură juridică la înălțimea celor mai de seamă culturi străine. Depinde de noi s-o înfăptuim. În acest sens trebuie îndreptate toate silințele. Trebuie desăvârșit ceea ce avem, trebuie ridicat la înălțimea științei timpului și, în special, trebuie s-o facem a noastră. Româizarea culturii juridice – *naționalizarea în sensul cel mai bun al cuvântului și fără exagerări* – iată care ne este datoria” (*Cultura juridică românească în ultimul secol*, Andrei Rădulescu în *Discursuri de recepție*, vol. V, 1919-1936, Editura Academiei Române, București, 2005, p. 230).

Peste timp, în anul 2011, Revista de Științe Juridice propune „naționalizarea în sensul cel mai bun al cuvântului și fără exagerări”, rând pe rând, a diferitelor instituții juridice. Suntem conștienți de dificultatea drumului de la *Idee* la *Faptă*. Entuziasmul începutului trebuie să fie însoțit de experiența și cunoștințele juridice aprofundate ale celor care se vor implica în acest proiect.

În acest nou format Revista de Științe Juridice va avea două apariții anuale: în iunie și în decembrie. Subiectul ales va fi anunțat din timp, astfel încât colaboratorii revistei să-și manifeste expres intenția de a trimite articole, studii, comentarii de jurisprudență ș.a.m.d., menționând titlul materialului până la 1 martie, respectiv 1 septembrie, urmând ca materialele, tehnoredactate conform condițiilor de publicare, să fie trimise pe adresa redacției cel mai târziu până la data de 15 mai, respectiv 15 noiembrie. Revista se obligă, ca în termen de 15 zile, să confirme publicarea acestora, termen calculat de la expirarea perioadelor de exprimare a intenției de colaborare, respectiv de comunicare a articolelor. Redacția își propune, totodată, să mențină o legătură permanentă cu autorii, pentru realizarea scopului declarat.

Subiectul propus pentru numărul 2/2011 (apariție decembrie 2011) este „Persoana juridică”, iar pentru numărul 1/2012 – „Regimul proprietății în Noul Cod civil” (apariție iunie 2012).

Prof. univ. dr. Sevastian CERCEL
Conf. univ. dr. Lucian Bernd SĂULEANU
Iunie 2011